

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 15. september 2020
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Christiane Fallesen
Sagsnr.: 2020-0030-4585
Dok.: 1583005

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1657 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. august 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Maria Holm

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1657 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren - i forlængelse af ikrafttrædelsen af Bandepakke III fra 2017 og i relation herfra og til nu - oplyse, hvor mange straffe der er udstedt for at have brugt skydevåben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt område, og hvad normal straffen for disse forbrydelser var, inden Bandepakke III trådte i kraft, samt om de efterfølgende straffe er blevet forhøjet med op til det halve?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Som led i Bandepakke III blev § 81 b indsat i straffeloven, hvorefter straffen for straffelovsovertrædelser begået på offentligt sted ved brug af skydevåben eller af våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. § 192 a, stk. 1, uden at forholdet er omfattet af straffelovens § 81 a, kan forhøjes med indtil det halve, jf. lov nr. nr. 672 af 8. juni 2017 om ændring af straffeloven, lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Styrket indsats mod rocker- og bandekriminalitet m.v.). Bestemmelsen trådte i kraft den 1. juli 2017 og gælder for forhold begået efter denne dato.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 81 b, at bestemmelsen skal ses som et supplement til straffelovens § 81 a og således alene vil finde anvendelse på forhold, som ikke samtidig omfattes af § 81 a, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 190 som fremsat, side 15f. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at bestemmelsen i praksis forventes at få betydning i forbindelse med overtrædelser af straffelovens bestemmelser om manddrab (§ 237), legemsangreb af særlig farlig karakter (§§ 245-246) og forsætlig fareforvoldelse (§ 252). Det er en betingelse, at der samtidig med en overtrædelse af en af straffelovens bestemmelser begås en overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, om ulovlig våbenbesiddelse mv. under særligt skærpende omstændigheder.

2. Rigsadvokaten har undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om antallet af afgørelser vedrørende overtrædelse af straffelovens § 81 b i perioden 2017-2020.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en lovovertrædelse. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens

resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter.

I forbindelse med sagsbehandlingen af straffesager registreres det ikke, om der er sket en overtrædelse af straffelovens § 81 b, da lovovertrædelsen ikke har en selvstændig gerningskode. Det betyder, at det ikke er muligt at trække de ønskede oplysninger fra POLSAS.

3. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen i stedet indhentet en udtalelse fra de regionale statsadvokater (hhv. Statsadvokaten i København og Statsadvokaten i Viborg). Strafskærpelsen efter straffelovens § 81 b er et anklagerfagligt fokusområde, hvorfor strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffelovens § 81 b generelt skal drøftes med de regionale statsadvokater, og sager, hvor anklagemyndigheden ikke har fået medhold i strafpåstanden, skal generelt forelægges for de regionale statsadvokater inden ankefristens udløb.

De regionale statsadvokater har til Rigsadvokaten oplyst, at retspraksis på området er sparsom, og at de sammenlagt har noteret 13 domme, hvoraf fire er anket til landsretten, vedrørende overtrædelse af straffelovens § 81 b siden bestemmelsens ikrafttræden 1. juli 2017. Der tages dog forbehold for, at der kan være enkelte sager, der ved en fejl ikke har været forelagt for de regionale statsadvokater, eller som ikke er fremfundet ved den manuelle gennemgang af sagerne.

Statsadvokaten i København har i tilknytning til ovenstående oplyst følgende:

”Som det fremgår, er retspraksis relativt sparsom. Dette hænger utvivlsomt sammen med, at anvendelsesområdet for straffelovens § 81 a er blevet udvidet flere gange i de seneste år, og at de fleste sager om skyderier i det offentlige rum således henføres til denne bestemmelse og ikke § 81 b. Det fremgår således udtrykkeligt af forarbejderne til bestemmelsen, at straffelovens § 81 b skal ses som et supplement til straffelovens § 81 a og således alene vil finde anvendelse på forhold, som ikke samtidigt omfattes af § 81 a.”

Statsadvokaten i Viborg har endvidere oplyst følgende:

”Da retspraksis på området fortsat er forholdsvis begrænset, er det ikke muligt endeligt at vurdere, om straffelovens § 81 b har haft den ønskede effekt. Der ses

dog flere domme, hvor straffen umiddelbart ligger højere end udgangspunktet inden strafskærpelsen.”

4. Som eksempel på bestemmelsens anvendelse i praksis har Statsadvokaten i København henvist til Østre Landsrets dom af 21. august 2020, hvor landsretten skærpede straffen fra 7½ år til 9 års fængsel for den ene tiltalte, som bl.a. blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, § 192 a, stk. 1 nr. 1 og § 81 b. Det er Statsadvokaten i Københavns umiddelbare vurdering, at den udmålte straf i denne sag er strengere end udgangspunktet inden strafskærpelsen.

Statsadvokaten i Viborg har derudover bl.a. henvist til Vestre Landsrets dom af 15. maj 2019, hvor straffen blev udmålt til fængsel i 4 år og 6 måneder for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, § 192 a, stk. 1, nr. 1, og § 81 b. Det er Statsadvokaten i Viborgs vurdering, at den udmålte straf er strengere end udgangspunktet inden strafskærpelsen.

Statsadvokaten i Viborg har endvidere henvist til Retten i Randers' dom af 14. december 2018, hvor retten fandt, at et drab begået med pistol på offentligt tilgængeligt sted var omfattet af straffelovens § 81 b. Byretten udtalte om strafudmålingen, at den øvre del af strafskærpelsesrammen skulle finde anvendelse, da et skydevåben var anvendt til drab på et offentligt tilgængeligt sted, hvor andre mennesker i almindelighed færdes, hvorefter straffen blev udmålt til fængsel i 20 år. Det er Statsadvokaten i Viborgs vurdering, at den udmålte straf også i denne sag er strengere end udgangspunktet inden strafskærpelsen.”